

Latvijas Republikas tiesībsargs

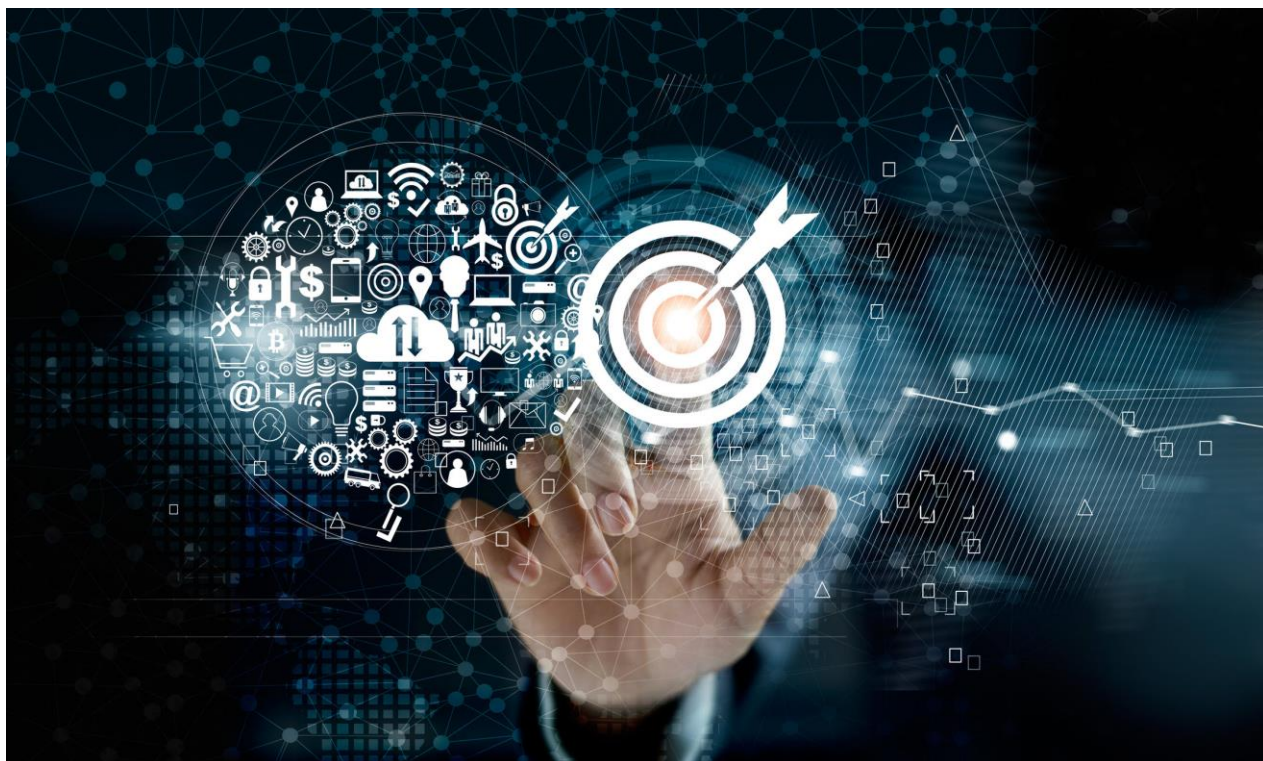
Tiesībsarga veiktā aptauja par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju gatavību Covid-19 krīzes pārvarēšanai

Prevencijas daļas vadītāja Liene Namniece-Bērziņa; prezentācija uz Labklājības ministrijas rīkoto semināru 16.11.2021.

Tiesībsarga viens no uzdevumiem

Veikt pētījumus un analizēt situāciju cilvēktiesību jomā (..)

Tiesībsarga likuma 12. panta 10. punkts

Bildes avots: www.google.com

LATVIJAS REPUBLIKAS
TIESĪBSARGS

Aptaujas jautājumu bloki

Par vakcinācijas aptveri institūcijā

Par tikšanās tiesību realizēšanu un epidemioloģiskās drošības pasākumu ievērošanu

Par izolēšanas pasākumu ievērošanu

Par klientu pārvietošanu uz citām iestādēm un sekojošajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem

Par vadlīniju un ieteikumu pārskatīšanu

Īsumā par veikto aptauju

Atbildes uz jautājumiem tika sniegtas par laika periodu

no 14.09.2021. līdz 06.10.2021.

Apkopotas saņemtās atbildes no:

94

pašvaldību un privātajiem
sociālās aprūpes centriem

4

valsts sociālās aprūpes
centriem

Tikšanās ar tuviniekiem

Uz aptaujas brīdi spēkā esošais normatīvais regulējums:

Ministru kabineta
2020.gada 9. jūnija
noteikumi Nr. 360
«Epidemioloģiskās
drošības pasākumi
Covid-19 infekcijas
izplatības
ierobežošanai»
(turpmāk - MK
noteikumi Nr. 360)

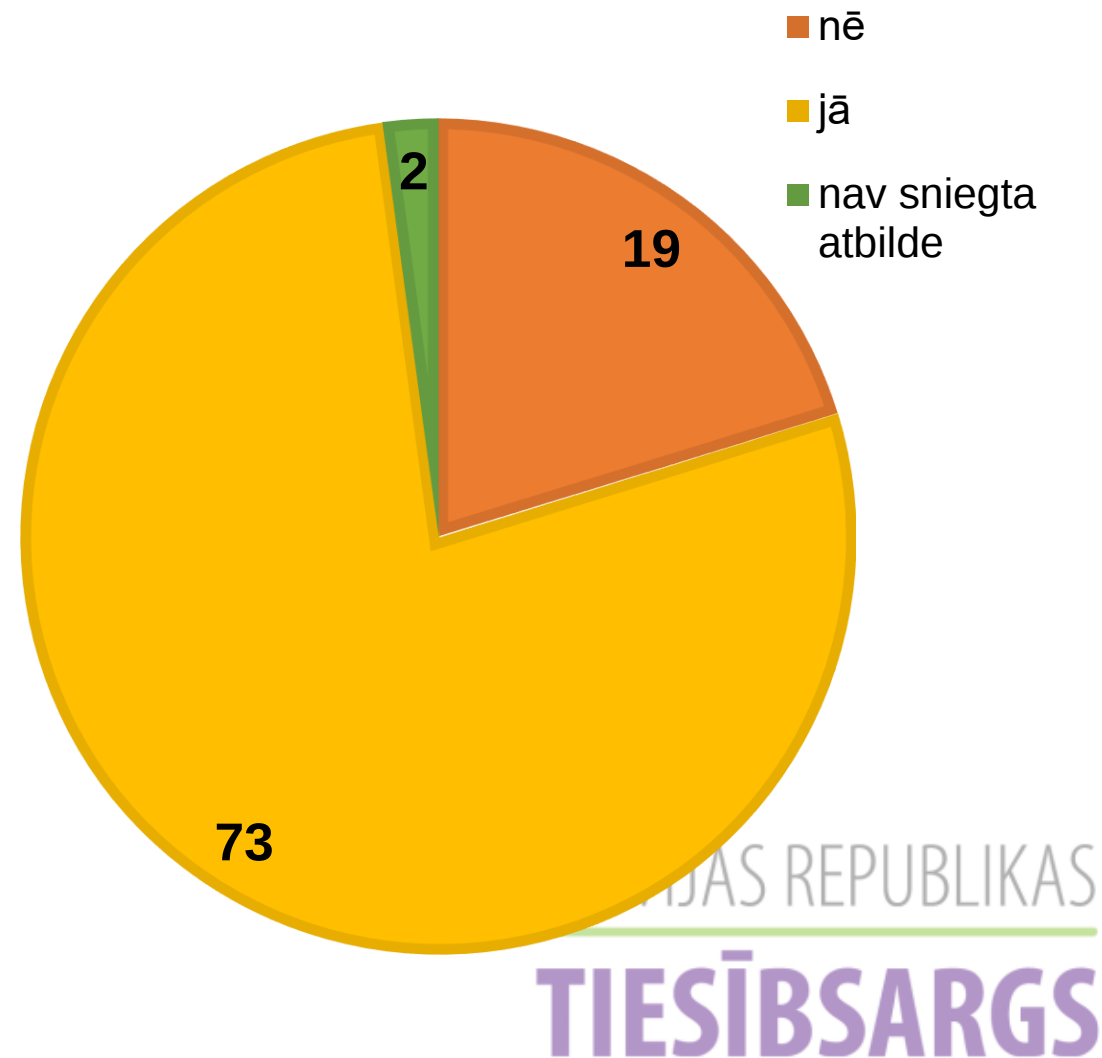
38.³⁰ Apmeklējot sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijas:

- 1. Personas, kurām ir sadarbspējīgs sertifikāts (klients, darbinieks, apmeklētājs) var tikties ārtelpās vai īpaši izveidotā tikšanās telpā klātienē, nelietojot mutes un deguna aizsegus un neievērojot divu metru distanci, ja apmeklētāji ir no vienas mājsaimniecības un uzrāda sadarbspējīgu sertifikātu pakalpojuma sniedzēja pārstāvim;
- 2. Sociālo pakalpojumu sniedzējs kontrolē klātesošo personu atbilstību šo noteikumu 38.²⁷ punkta ievaddaļā minētajām prasībām.

Vai tuviniekiem jāuzrāda sadarbspējīgu sertifikātu vai derīgu (48 stundas) negatīvu Covid-19 testu?

Piemēri no atbildēm:

- Pietiek ar ciemiņa parakstītu apliecinājumu, ka neslimo un nav bijuši kontaktā ar slimnieku.
- Apmeklētājs mutiski informē par vakcinācijas esamību.
- Darbinieki mutiski, vienojoties par apmeklējumu, noskaidro, vai tuvinieks 14 dienu laikā nav uzturējies Slimību profilakses un kontroles centra mājaslapā publicētajā valstī, uz kuru ir attiecināmi īpašie piesardzības un ierobežojošie pasākumi, nav bijuši ciešā kontaktā ar Covid-19 infekcijas slimnieku vai cilvēku, kurš atrodas mājas karantīnā, un nav Covid-19 raksturīgo klīnisko simptomu.

Klientu izolēšana

Uz aptaujas brīdi spēkā esošais normatīvais regulējums:

MK noteikumu
Nr. 360 IV nodaļa
«Īpašie
epidemioloģiskās
drošības
pasākumi sociālo
pakalpojumu
saņemšanai»

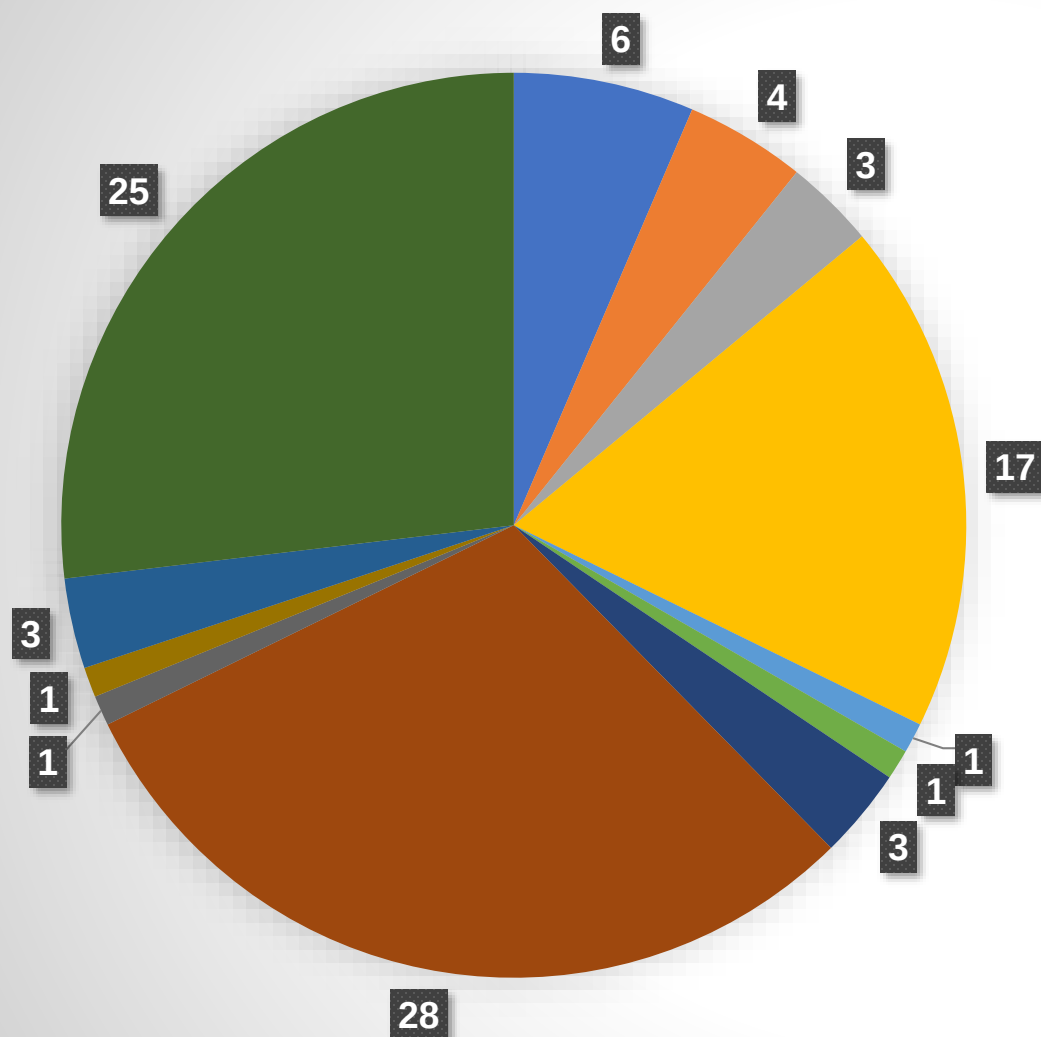
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas un sniegšanas nosacījumi (33. punkts) papildināti, nosakot, ka personas, kurām ir sadarbspējīgs vakcinācijas vai sadarbaspējīgs pārslimošanas sertifikāts:

1) var neveikt Covid-19 testu:

- iestājoties institūcijā (33.1. apakšpunkts);
- pirms atgriešanās institūcijā no stacionārās ārstniecības iestādes (33.2. apakšpunkts);

2) pēc uzņemšanas institūcijā vai pēc atgriešanās no stacionārās ārstniecības iestādes institūcijā, **var neatrasties pašizolācijā** (33.3. apakšpunkts).

Saņemtās atbildes par izolācijas laiku

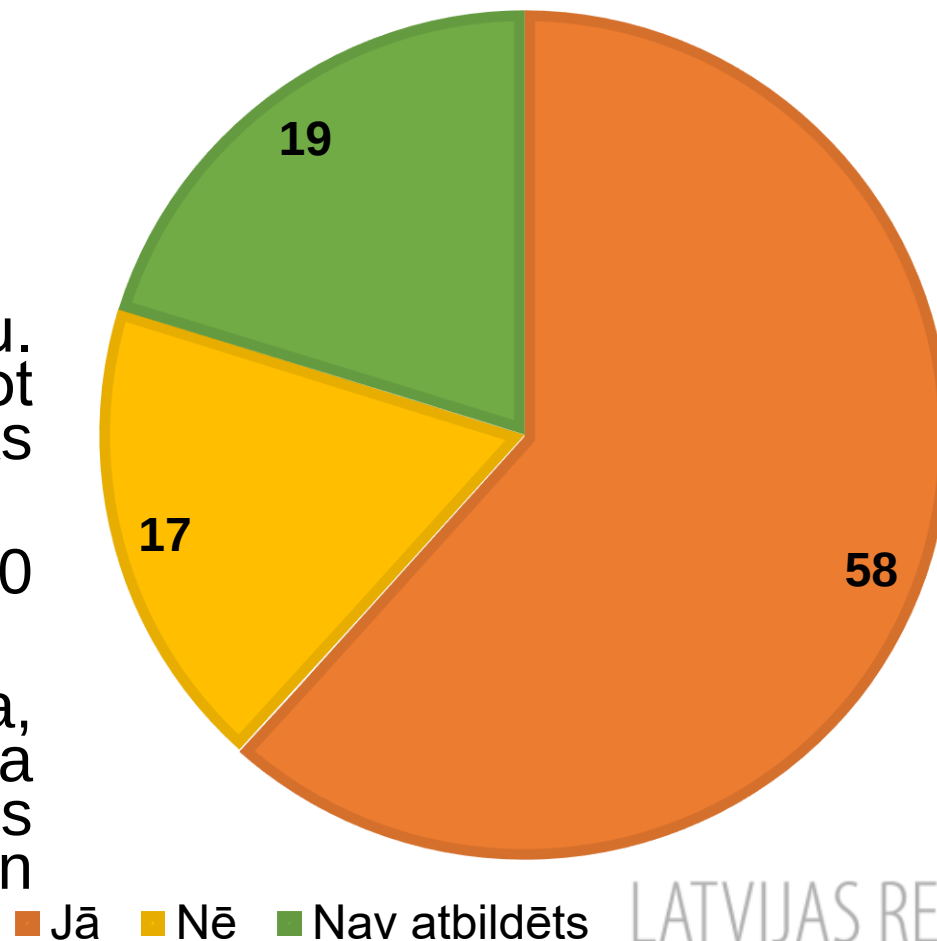

- Visiem 14 dienas
- Nevakcinētajiem 14 dienas, vakcinētajiem 10 dienas
- Nevakcinētajiem 14 dienas
- Visiem 10 dienas
- Nevakcinētajiem ar negatīvu testu 5 dienas
- Bez sadarbspējīga sertifikāta 7 dienas
- Izolē tikai vakcinētos, bet nevakcinētos testē
- Nevakcinētajiem 10 dienas
- Visus testē un nevakcinētos izolē uz 10 dienām
- Nevienu neizolē, ja ir negatīvs tests
- Izolācijas laiks 10-14 dienām
- Atsauce uz MK noteikumiem, bez konkrētas atbildes

Ja persona nonāk pašizolācijā (izolatorā), vai tiek nodrošinātas pastaigas svaigā gaisā?

Piemēri no atbildēm:

- Atkarībā no veselības stāvokļa.
- Ar ārsta atļauju.
- Jā. Organizējot klientu plūsmu, ierādot pastaigu teritoriju. Novēršot iespēju kontaktēties. Minimālais laiks 3 x dienā 20 min.
- Izolatorā ievietotās personas 10 dienas laukā neiet.
- Izolatoram ir atsevišķa ieeja, saskarsme ar citiem aprūpes centra klientiem nenotiek. Pastaigu ilgums atkarīgs no klienta labsajūtas un vēlmes uzturēties ārā.

Papildus secinājums:

Ļoti atšķirīga katras iestādes prakse darbinieku un klientu testēšanā

Piemēram:

- Šobrīd iestādē netiek veikta ne klientu, ne darbinieku masveida testēšana uz Covid 19, jo epidemioloģiskā situācija ir mierīga. 1 reizi nedēļā testējam nevakcinētos darbiniekus un 1 reizi mēnesī nevakcinētos klientus. Ja klientiem vai darbiniekiem parādās saaukstēšanās simptomi tad, lai izbēgtu Covid 19 izplatību, tiek veikts tests.
- Ikdienā, kad nav saslimšanas pazīmju klientus netestējam, bet nevakcinētie darbinieki tiek testēti ar ātro testu vienu līdz divām reizēm nedēļā.
- Testēšana notiek tikai tad, ja ir simptomi. Testējot pret Covid -19 nepastāv atšķirības. (* no 30 darbiniekiem vakcinējušies 14; no 60 klientiem vakcinējušies 51)
- Klientu un darbinieku testēšana notiek atbilstoši algoritmam. Nevakcinētie klienti veic testu 1 reizi mēnesī, nevakcinētie darbinieki – ātro testu katru 4 dienu pirms maiņas uzsākšanas.
- Testēšana nevakcinētajiem darbiniekiem notiek 1x 2 nedēļās vai pēc nepieciešamības (ja ir saslimšanas simptomi). Vakcinētajiem vai pārslimojušajiem testēšana notiek 1 reizi mēnesī vai pēc nepieciešamības.

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (1):

Bildes avots: www.google.com

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (2):

Par personālu un atalgojumu (1)

- Joprojām ļoti aktuāls ir jautājums par medicīnas personāla piesaisti pašvaldību sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādēm (SAC). Viens no iemesliem, kāpēc mediķi nav ieinteresēti strādāt pašvaldību SAC, ir zema atalgojums, kurš būtiski atšķiras slimnīcās vai valsts SAC. SAC vadītāji ir bezspēcīgi šīs problēmas atrisināšanai. Tādējādi pastāv risks, kas rada vai var radīt tiešus draudus sociālā pakalpojuma saņēmēja drošībai vai veselībai.
- Lai arī vadlīnijas ir izstrādātas, katrā iestādē vadītājs ir atbildīgs par esošo situāciju. Katrā iestādē ir ļoti būtisks darbinieku “materiāls”, kurš var nodrošināt aprūpi Covid 19 uzliesmojuma laikā. Un šeit nu nekādas vadlīnijas jautājumu nerisina un nedod padomu neviena ministrija, jo darbiniekus šādā situācijā atrast nav iespējams un esošie iestādes darbinieki veic visus darbus, lai būtu nodrošināta klientu aprūpe. Šajā laikā netiek veikta rehabilitācijas plānos noteiktā klienta rehabilitācija, iestādē nenotiek nodarbības, visi spēki tiek koncentrēti uz klienta pamatvajadzību nodrošināšanu. (..)
- Aktuāls jautājums par medicīnas personāla piesaisti pašvaldību sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādēs (SAC). Viens no iemesliem kāpēc mediķi nav ieinteresēti strādāt pašvaldību SAC ir zema atalgojums, kurš būtiski atšķiras slimnīcās vai Valsts SAC. SAC vadītāji ir bezspēcīgi šīs problēmas atrisināšanai. Tādējādi pastāv risks, kas rada vai var radīt tiešus draudus sociālā pakalpojuma saņēmēja drošībai vai veselībai.

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (3):

Par personālu un atalgojumu (2)

- Papildus varam atzīmēt, ka aktuāls ir jautājums par klientu un to tuvinieku izpratni par ierobežojumiem, kas var tikt noteikti epidemioloģiskās drošības pasākumu nodrošināšanai. Mūsaprāt šobrīd sevišķi svarīgi ir izvērtēt klientu tiesības saņemt pakalpojumus pēc 15.novembra gadījumā, ja samazināsies vakcinēto darbinieku skaits, jo darba tirgū jau ilgstoši ir jūtams sociālās aprūpes nozares darbaspēka trūkums, kas jau tā apgrūtina un ierobežo darbinieku atlasīšanu, apmācības un sekojošu pakalpojumu sniegšanu.
- Aprūpes institūcijās nekonkurētspējīgā atalgojuma dēļ pastāv problēma piesaistīt medicīnas personālu: gan medicīnas māsas, gan fizioterapeitus.

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (4):

Par finansiālu atbalstu (1)

- Par darbu paaugstināta riska apstākļos un finansiālu atbalstu problēmjautājumu risināšanā no Labklājības ministrijas neesam saņēmuši. No vietējās pašvaldības arī neesam saņēmuši nekāda veida palīdzību. Uz šo brīdi nepieciešama finansiāla palīdzība atsevišķi izolētu telpu Covid-19 inficēšanās gadījumā ierīkošanai un nodrošināšanai ar nepieciešamo inventāru kā arī finansiālu palīdzību dezinfekcijas līdzekļu un aizsargtērpu iegādei. Nepieciešams iegādāties attālinātus sakaru līdzekļus klientiem dežurējošā personāla izsaukšanai.
- (..) ir kapitālsabiedrība un strādā uz pašfinansējuma pamata, atkārtota COVID -19 uzliesmojuma gadījumā pastāv iespēja, ka finansiāli sevi nespēs nodrošināt. 2021.gadā strādājām ar 90% gultas vietu noslogojumu, jo jābūt nodrošinātām izolācijas telpām, individuālo apmeklējumu telpai. Izdevumi palielinājušies, bet gatavības režīms COVID 19 uzliesmojumam nav pamats paaugstināt sniegto pakalpojumu maksu .

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (5):

Par finansiālu atbalstu (2)

- (..), taču Līgumā veiktie grozījumi, saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatības risku mazināšanas izdevumiem, paredz izdevumu kompensāciju, kas nav pietiekoša, lai izpildītu visas LM rekomendācijas un ieteikumus epidemioloģiskās drošības jomā. (..) Saskaņā ar MK 03.02.2021. rīkojumu Nr.66 apstiprinātais “Rīcības plāns Covid-19 izplatības ierobežošanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās” paredz papildus pasākumus klientu un darbinieku aizsardzības nodrošināšanu un ar 10.11.2020. MK rīkojumu Nr. 663 “Par apropriācijas pārdali neatliekamam pasākumu īstenošanai labklājības nozarē” tika piešķirti papildus līdzekļi VSAC (..) Uzskatām, ka Līgumā ir nepieciešams veikt grozījumus, kas (..) paredz analogu ar VSAC papildus piešķirto līdzekļu apmēru visos minēto MK rīkojumu punktos. Pašlaik papildus līdzekļi tiek piešķirti darbinieku piemaksām par darbu īpašos apstākļos un IAL un DL iegādei.

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (6):

Par darbinieku un klientu testēšanu

- Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās ir augsts infekcijas izplatīšanās risks un var izraisīt grūti kontrolējamus infekcijas slimības uzliesmojumus ar lielu saslimušo skaitu un ievērojamu letālo gadījumu pieaugumu. (..) SAC centra vadība un darbinieki ir ieinteresēti, lai nebūtu atkārtotas COVID - 19 epidēmijas izplatīšanās, un, lai pēc iespējas tiktu novērsti draudi klientu veselībai, veidojot drošu vidi klientiem un darbiniekiem. Būtu nepieciešams arī turpmāk nodrošināt SAC ar iespēju veikt masveida testēšanu pret Covid-19 (gan vakcinētos, gan nevakcinētos klientus un darbiniekus).

Aptaujas «Ieteikumi» sadaļa izgaismoja šādas tēmas (7):

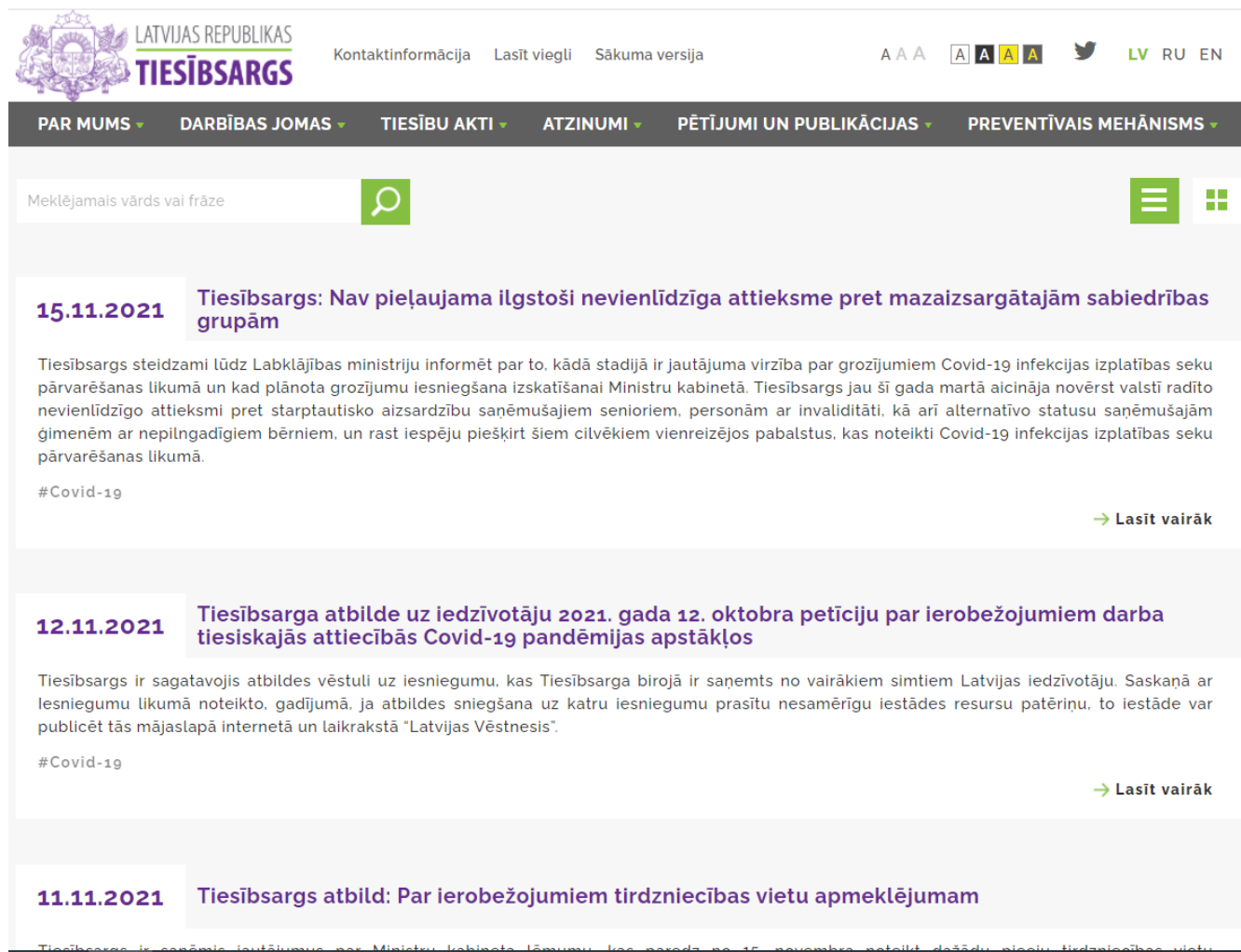
Par vadlīniju izstrādi

- Ieteikums atbildīgajām institūcijām, Labklājības un Veselības ministrijām, izstrādāt vadlīnijas un ieteikumus atsevišķi un detalizēti lielajiem sociālās aprūpes centriem un mazajiem sociālās aprūpes centriem, ka arī atsevišķi izstrādātas vadlīnijas aprūpes centriem, kuros ir Covid-19 saslimšanas gadījumi un tiem, kuros šī saslimšana nav notikusi.

Par to, ka tikai vakcinētos klientus uzņem SAC

- Lai nodrošinātu un pasargātu riska grupu (seniorus), kuri jau atrodas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, no COVID-19 saslimšanas, ierosinu, izskatīt jautājumu par iespējām uzņemt institūcijās **tikai** vakcinētos klientus vai klientus ar sadarbspējīgu COVID-19 izslimošanas sertifikātu. Automātiski par diskrimināciju, piederīgiem tiesības iet uz tiesu. Tiesvedības jautājumi.
- Lai aprūpes institūcijās mazinātu Covid-19 izplatības trešo vilni, mēs vēlamies, lai tiktu rasta iespēja uzņemt jau vakcinētos klientus. Krīzes situācijā institūcijas kopienas veselības intereses ir stādāmas augstāk kā atsevišķa indivīda intereses.

Aktualitātes:

The screenshot shows the homepage of the Latvian Ombudsman's Office (Tiesībsargs). The header includes the Latvian Republic's coat of arms, the name 'LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBSARGS', and navigation links for contact information, accessibility, and language versions (LV, RU, EN). A dark navigation bar contains links for 'PAR MUMS', 'DARBĪBAS JOMAS', 'TIESĪBU AKTI', 'ATZINUMI', 'PĒTĪJUMI UN PUBLIKĀCIJAS', and 'PREVENTĪVAIS MEHĀNISMS'. Below this is a search bar and a menu icon. The main content area displays three news items:

- 15.11.2021** **Tiesībsargs: Nav pieļaujama ilgstoši nevienlīdzīga attieksme pret mazaizsargātajām sabiedrības grupām**
Tiesībsargs steidzami lūdz Labklājības ministriju informēt par to, kādā stadijā ir jautājuma virzība par grozījumiem Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā un kad plānota grozījumu iesniegšana izskatīšanai Ministru kabinetā. Tiesībsargs jau šī gada martā aicināja novērst valstī radīto nevienlīdzīgo attieksmi pret starptautisko aizsardzību saņēmušajiem senioriem, personām ar invaliditāti, kā arī alternatīvo statusu saņēmušajām ģimenēm ar nepilngadīgiem bērniem, un rast iespēju piešķirt šiem cilvēkiem vienreizējos pabalstus, kas noteikti Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā.
#Covid-19 [→ Lasīt vairāk](#)
- 12.11.2021** **Tiesībsarga atbilde uz iedzīvotāju 2021. gada 12. oktobra petīciju par ierobežojumiem darba tiesiskajās attiecībās Covid-19 pandēmijas apstākļos**
Tiesībsargs ir sagatavojis atbildes vēstuli uz iesniegumu, kas Tiesībsarga birojā ir saņemts no vairākiem simtiem Latvijas iedzīvotāju. Saskaņā ar Iesniegumu likumā noteikto, gadījumā, ja atbildes sniegšana uz katru iesniegumu prasītu nesamērīgu iestādes resursu patēriņu, to iestāde var publicēt tās mājaslapā internetā un laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".
#Covid-19 [→ Lasīt vairāk](#)
- 11.11.2021** **Tiesībsargs atbild: Par ierobežojumiem tirdzniecības vietu apmeklējumam**

At the bottom, a partial text of another article is visible: "Tiesībsargs ir saņēmis ieteikumu no Ministru kabineta lēmumu, kas paredz no 15. novembra noteikt daudzu pieeju tirdzniecības vietu..."

- 11.11.2021. LR Saeima atbalstīja ANO Konvencijas pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas izturēšanās veidiem Fakultatīvā protokola ratifikāciju.
- Tiesībsarga viedokļi saistībā ar Covid-19 aktualizētajiem jautājumiem pieejami mājas lapā.

<https://www.tiesibsargs.lv/news/tag/covid-19-post>

<https://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/kontaktinformacija>

Tiesībsarga birojs Baznīcas iela 25, Rīgā, LV-1010 ⇒

Tālrunis: 67686768

E-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

E-adrese fiziskām personām – vienota un droša saziņa ar valsti!

Seko mums:

Lai saņemtu telefonisku konsultāciju, lūdzam zvanīt uz **67686768** vai **20455634**.

[Saziņa ar Tiesībsarga biroja darbiniekiem](#)

Covid-19 infekcijas izplatības laikā aicinām sazināties ar Tiesībsarga biroju pa telefonu, rakstīt elektroniski, kā arī sūtīt iesniegumus pa pastu. Nepieciešamības gadījumā, iepriekš par to vienojoties, ir iespējams pieteikties uz jurista konsultāciju klātienē.

Klātienes konsultācijas iespējamās tikai **pēc iepriekšēja pieraksta**. Uz klātienes konsultāciju jāpiesakās, **zvanot 67686768**. Konsultācijas ir bezmaksas. Apmeklētāju pieņemšana notiek Tiesībsarga biroja 1. stāva telpās.

Latvijas Republikas tiesībsargs

Paldies par uzmanību!